

На основу чл. 31. Закона о гасу („Службени гласник Републике Српске“, број 86/07 и 121/12) и члана 29. тачка 2. Статута „Сарајево-гаса“ а.д. Источно Сарајево, уз сагласност Регулаторне комисије за енергетику РС Управни одбор „Сарајево-гаса“ а.д., на XX сједници одржаној телефонским путем дана 06.10. 2014. године донио је:

ПРАВИЛА РАДА ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА ЗА ПРИРОДНИ ГАС

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилима рада дистрибутивног система за природни гас (у даљем тексту: Правила) прописују се:

- 1) пројектовање, градња, погон и одржавање дистрибутивног система,
- 2) права и обавезе оператера дистрибутивног система и корисника система,
- 3) правила о прикључењу објеката на дистрибутивни систем природног гаса и поновном прикључењу објеката на дистрибутивни систем ,
- 4) услове обуставе, ограничења и прекида испоруке природног гаса у случају непредвиђених околности и хаварија,
- 5) начин поступања у случају редовног и ванредног одржавања дистрибутивног система,
- 6) услове обуставе, ограничења и прекида испоруке природног гаса у случају недозвољених радњи и пропуштања корисника,
- 7) правила о приступу треће стране дистрибутивном систему (предаја и преузимање гаса, најава количина, утврђивање и расподела количина, границе уравнотежења, комуницирање и обавјештења),
- 8) функционални захтјеви, класа тачности мјерних уређаја и начин мјерења потрошње природног гаса,
- 9) одржавање, баждарење и поступци у случају оштећења пломбе и/или мјерног мјеста,
- 10) читавање мјерног мјеста, корекција обрачуна због грешке у мјерењу и поступци у случају немогућности приступа мјерном мјесту ради читања,
- 11) корекција обрачуна потрошње због грешке у мјерењу и обрачуну неовлашћене потрошње,
- 12) уговори између оператера дистрибутивног система и корисника,
- 13) рјешавање спорова.

Члан 2.

Појмови који се користе у Правилима преузети су и у складу су са чланом 3. Закона о гасу („Службени гласник Републике Српске“, број 86/07 и 121/12).

У Правилима се користе слиједећи документи са својим скраћеним називима:

- а) Закона о гасу („Службени гласник Републике Српске“, број 86/07 и 121/12)
- **Закон о гасу.**
- б) Закон о уређењу простора и грађењу („Службени гласник Републике Српске“, број 40/13)- **Закон о уређењу простора.**

- в) Правилник о тарифној методологији и тарифном систему за дистрибуцију природног гаса и снабдијевање природним гасом („Службени гласник РС“, број 51/14)
- **Правилник о тарифној методологији за дистрибуцију и снабдијевање.**
- г) Правилник о тарифној методологији и тарифном систему за транспорт и складиштење природног гаса („Службени гласник РС“, број 51/14)
- **Правилник о тарифној методологији за транспорт и складиштење**
- д) Правилник о методологији за обрачунавање трошкова прикључења на дистрибутивни или транспортни систем природног гаса („Службени гласник РС“, број 51/14) - **Правилник о прикључењу.**
- е) Уредба о сигурности снабдијевања и испоруци природног гаса („Службени гласник Републике Српске“, број 17/11)- **Уредба о сигурности снабдијевања.**
- ђ) Регулаторна комисија за енергетику Републике Српске- **Регулаторна комисија.**

Члан 3

Поред појмова датих у члану 2. поједини појмови у овим Правилима имају сљедећа значења:

- (1) *Корисници система* - су физичка или правна лица чији су објекти прикључени на дистрибутивни систем.
- (2) *Границе уравнотежења-границе дозвољених разлика улазних и излазних количина гаса унутар дистрибутивног капацитета, ради осигурања уравнотежења дистрибутивног система гасовода.*
- (3) *Максимално могућ дистрибутивни капацитет*-уговорени дистрибутивни капацитет увећан за уговорена дозвољена прекорачења, изражен у Sm^3/h , ($\text{Sm}^3/\text{дан}$, $\text{Sm}^3/\text{мјесец}$, $\text{Sm}^3/\text{година}$)
- (4) *Дистрибутивни капацитет*- дистрибутивни капацитет од улазних мјерних и/или станица до излазних мјерних или мјерно-регулационих станица, изражен у Sm^3/h ($\text{Sm}^3/\text{дан}$, $\text{Sm}^3/\text{мјесец}$, $\text{Sm}^3/\text{година}$).
- (5) *Дистрибутивни систем* у смислу ових Правила чине дистрибутивна гасна мрежа, СП (средњепритисни) и НП (нископритисни) дистрибутивни гасоводи, с мјерно регулационом и сигурносном опремом, станица за одоризацију, кућни и индустријски прикључци као и уграђени уређаји и опрема на дистрибутивном систему закључно с мјерним/мјерно-регулационим уређајем (мјерач гаса).
- (6) *Унутрашњу гасну инсталацију* у смислу ових правила чине мјерно-регулациони и сигурносни уређаји, гасни водови, гасни апарати, систем одвода одлазних гасова и систем вентилације у објекту корисника
- (7) *Под гасним апаратима* у смислу ових Правила подразумевају се све врсте уређаја или апарата који користе гас као енергетско гориво или у друге сврхе.
- (8) *Под системом за одвод одлазних гасова* подразумевају се канали за одвод одлазних гасова, доводно-одводни системи (ДОС) и спојни елементи апарата са каналима.
- (9) *Под системом вентилације* подразумевају се вентилациони канали, вентилатори и решетке за довод ваздуха за сагоријевање и решетке за повезивање просторија.
- (10) *Под мјерачем* се подразумева мјерило које мјери и региструје количину гаса на мјерном мјесту, у складу са прописима у подручју метрологије и интерним правилима оператера дистрибутивног система.
- (11) *Под мјерним мјестом* се подразумева мјесто у гасном систему са уграђеним мјерачем и другом мјерном, регулационом и сигурносном опремом на којем се обавља мјерење параметара ради утврђивања испоручених количина гаса.

- (12) *Под енергетском сагласношћу* се подразумејева документ којим се утврђује право на прикључни капацитет на дистрибутивном систему.
- (13) *Под прикључком* се подразумејева скуп гасних инсталација и уређаја укључујући мјерно мјесто којима се повезују гасни уређаји и инсталација корисника са дистрибутивним системом
- (14) *Под инсталисаном снагом* подразумејева се снага инсталисаних гасних апарата изражена у kW.
- (15) *Под прикључним капацитетом* подразумејева се капацитет на мјесту прикључка изражен у kW.
- (16) *Под МРСК* подразумејева се мјерно-регулациони сет кућни.

Члан 4.

- (1) Цијене приступа и коришћења дистрибутивног система су регулисане и јавне
- (2) Цијене приступа и коришћења система из става (1) овог члана утврђује оператер дистрибутивног система на основу Правилника о тарифној методологији за дистрибуцију и снабдијевање
- (3) Након прибављене сагласности од Регулаторне комисије, акт о утврђивању цијене приступа и коришћења дистрибутивног система из става (2) овог члана објављује се у “Службеном гласнику Републике Српске”.

Члан 5.

Ради стандардизације и типизације мјерила, цијеви, запорних елемената, материјала, начина извођења радова, геодетског снимања, катодне заштите и других елемената дистрибутивног система могу се примјењивати интерни технички акти које доноси оператер дистрибутивног система (упуства, услови, правила, препоруке и друго), ако нису у супротности с одредбама посебних закона, прописа, правила струке и ових Правила.

Члан 6.

Оператер дистрибутивног система може својим интерним актом, у складу са одредбама ових Правила, поближе уредити и друга питања везана за рад и функционисање дистрибутивног система.

Члан 7.

- (1) Интерни акти оператера дистрибутивног система морају бити јавно доступни у писаном или електронском облику, а оператер дистрибутивног система дужан је да осигура доступност интерних аката из члана 5. и члана 6. ових Правила заинтересованим странама на прикладан начин.
- (2) Оператер дистрибутивног система дужан је да приликом израде, интерне акте из члана 5. и члана 6. ових Правила достави на увид Регулаторној комисији.

II ПРОЈЕКТОВАЊЕ, ГРАДЊА, ПОГОН И ОДРЖАВАЊЕ ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА

Члан 8.

Дјелатност дистрибуције природног гаса у Републици Српској може обављати оператер дистрибутивног система коме је издата дозвола за обављање дјелатности дистрибуције и управљања системом за дистрибуцију природног гаса од стране Регулаторне комисије.

Члан 9.

Дјелатност дистрибуције природног гаса оператер дистрибутивног система обавља кориштењем дистрибутивног система природног гаса од примопредајних мјерних или мјерно-регулационих станица на којима преузима гас до тачке испоруке корисницима система.

Члан 10.

Тачком испоруке кориснику система, односно крајњом тачком дистрибутивног система гасовода, у зависности од врсте и величине унутрашње гасне инсталације корисника и у зависности од одредби из уговора о одржавању мјерног мјеста, сматра се:

1. на излазу из мјерног мјеста
2. први запорни орган испред мјерног мјеста ако је исто у објекту корисника и/или у власништву корисника.

Члан 11.

Дистрибутивни систем гасовода и њима припадајућа постројења и уређаје пројектује гради и одржава оператер дистрибутивног система. Радове на пројектовању, изградњи и одржавању дистрибутивног система оператер дистрибутивног система може повјерити предузећима регистрованим и овлашћеним за обављање ових дјелатности.

Члан 12.

Оператер дистрибутивног система дужан је дистрибутивни систем пројектовати и изградити према важећим техничким нормама и правилима и у складу с просторно планским документима из области уређења простора који се примјењују на дистрибутивном подручју, поштујући прописе из подручја заштите околине.

Члан 13.

- (1) Оператер дистрибутивног система је дужан при изградњи, одржавању и кориштењу дистрибутивног система те изради прикључака, користити грађевинска и техничка рјешења која су у складу с урбанистичко-техничком документацијом и рјешењем (одобрењем) за грађење, која осигуравају сигурност дистрибутивног система и осигуравају потребну заштиту околине.

- (2) Оператер дистрибутивног система је обавезан након изградње, реконструкције или поправки гасовода земљиште на коме су извођени радови довести у првобитно стање.

Члан 14.

- (1) Оператер дистрибутивног система дужан је водити катастар водова дистрибутивног система.
- (2) Након завршене градње, изграђени дијелови дистрибутивног система морају се геодетски снимити и унијети у катастар водова дистрибутивног система у складу одредбама посебних закона, прописа, норми, правила струке и интерних техничких аката оператера дистрибутивног система.

Члан 15.

- (1) Оператер дистрибутивног система је одговоран за одржавање дистрибутивног система и дужан је радове одржавања, поправке и реконструкцију дистрибутивног гасног система изводити тако да се прекид испоруке гаса сведе на најкраће вријеме.
- (2) План редовног одржавања за наредну годину оператер дистрибутивног система доноси до краја текуће године.
- (3) План одржавања из става (2) овог члана мора бити доступан корисницима система и исти се објављује на Огласној плочи оператера дистрибутивног система.

Члан 16.

Оператер дистрибутивног система у сврху обезбјеђења сигурности дистрибутивног система и поузданости снабдијевања купаца природним гасом мора:

1. осигурати заштиту од пожара и експлозије на дистрибутивном гасном систему у складу са законима и прописима и интерним актима (Правилник о заштити од пожара и Правилник о заштити и здрављу радника)
2. осигурати и организовати дежурну службу способну да се у сваком моменту одазове позиву корисника и грађана, ради спречавања неконтролисаног изласка гаса, уклањања пријетећих опасности и предузме одговарајуће мјере,
3. приликом замјене мјерача извршити контролу непропусности унутрашњих инсталација корисника.

Члан 17.

- (1) У заштитном појасу дистрибутивног система није дозвољено изводити радове и друге активности изузев пољопривредних радова дубине до 0,5 метара.
- (2) Радови или друге радње у заштитном појасу или близини цјевовода, које могу онемогућити или угрозити рад и функционисање дистрибутивног система обављају се само уз претходно прибављену сагласност оператора дистрибутивног система и рјешења о одобрењу за извођење радова издато од Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске (у даљем тексту: Регулаторна комисија).
- (3) Оператер дистрибутивног система издаје сагласност у којој прописује услове за извођење радова, ако утврди да постоје техничке могућности за извођење радова и друге активности из става 2. овог члана.
- (4) Услови за извођење радова у заштитном појасу дистрибутивног система одређују се у складу са одредбама закона, прописа, норми, правила струке и интерних

техничких аката оператера дистрибутивног система који уређују техничке услове градње, погона и одржавања дистрибутивног система.

- (5) Рјешење из става 2. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор.
- (6) Правно или физичко лице које је добило рјешење из става 2. овог члана мора приликом извођења радова, односно других активности у заштитном појасу цјевовода спроводити мјере заштите према упутству Оператера дистрибутивног система.
- (7) Контролу над спровођењем услова из ст. 2 и 3. овог члана врши овлашћено лице Оператера дистрибутивног система.

III ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ОПЕРАТЕРА ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА И КОРИСНИКА СИСТЕМА

III 1. Права и обавезе оператера дистрибутивног система

Члан 18.

Оператер дистрибутивног система је обавезан корисницима система трајно, континуално и несметано дистрибуисати природни гас са одорансом, квалитета који одговара квалитету гаса на мјесту преузимања у дистрибутивни систем.

Члан 19.

- (1) Оператер дистрибутивног система дужан је осигурати тајност података и информација које добије од корисника прикљученог на дистрибутивни систем, осим ако је и у оној мјери у којој је другим прописима одређено да се ти подаци морају објавити или дати државним и другим тијелима.
- (2) С подацима корисника прикљученог на дистрибутивни систем (општи подаци, карактеристике гасних уређаја и инсталација, историјска динамика потрошње гаса и сл.) оператер дистрибутивног система дужан је поступати законито и у складу с прописима који уређују заштиту личних података.
- (3) Ради заштите података корисника прикљученог на дистрибутивни систем оператер дистрибутивног система дужан је организовати и проводити мјере којима се штите подаци, спречава случајно или намјерно неовлаштено уништење података, њихова измјена или губитак, као и неовлаштена обрада тих података.
- (4) Оператер дистрибутивног система не смије злоупотребљавати податке и информације о трећим странама добијене приликом омогућавања приступа дистрибутивном систему.
- (5) Оператер дистрибутивног система чува податке само за вријеме док су му потребни у сврху за коју су прикупљени, односно обрађивани.

Члан 20.

Оператер дистрибутивног система дужан је омогућити приступ треће стране систему сваком лицу које захтијева приступ, на принципу јавности и недискриминације и чувања пословне тајне корисника, а у складу са законом, овим Правилима, техничким могућностима и у зависности од степена оптерећености дистрибутивног система.

Члан 21.

Оператер дистрибутивног система је обавезан:

- 1) водити уредну евиденцију о ограничењима и прекидима испоруке природног гаса из које се могу утврдити трајање и разлози застоја или ограничења у испоруци природног гаса, те уредно архивирати и чувати документацију у складу са прописима,
- 2) читавати мјерне уређаје на мјерном мјесту корисника, похрањивати и ажурирати податке везане за читања,
- 3) омогућити пружање информација, пријема и рјешавања приговора и жалби, те подршке и савјетовања корисника,
- 4) обезбиједити адекватан начин доставе обавјештења корисницима,
- 5) поступати по приговорима корисника у складу са одредбама ових Правила,
- 6) на писани захтјев корисника доставити одговор у писаној форми о нивоу квалитета снабдијевања природним гасом на његовом мјерном мјесту,
- 7) израдити типске уговоре за регулисање односа са корисницима и учинити их доступним корисницима на прикладан начин,
- 8) на прикладан начин учинити доступним корисницима информације у вези са приступом и коришћењем и прикључењем на дистрибутивни систем.

Члан 22.

Оператер дистрибутивног система дужан је подносиоцу захтјева за сагласност за извођење радова у заштитном појасу дистрибутивног система из члана 17. ових Правила одговорити у року од 15 дана од дана пријема захтјева.

Члан 23.

Оператер дистрибутивног система има право:

- (1) на несметан приступ посједу корисника ради изградње и одржавања (прегледа, ревизије и реконструкције) прикључка, укључујући и пломбирање, контролу, подешавање и читавање мјерног уређаја на мјерном мјесту, преглед и провјеру исправности инсталација у објекту корисника,
- 2) на накнаду за приступ и коришћење и прикључење на дистрибутивни систем од корисника у складу са тарифним системом и тарифним ставовима за кориснике дистрибутивног система, и у складу са уговором о приступу и кориштењу дистрибутивног система,
- 3) утврдити и наплатити количину неовлашћено преузете количине природног гаса у складу са одредбама ових Правила,
- 4) ограничити и обуставити испоруку и/или искључити објекте корисника са дистрибутивног система у случајевима утврђеним Законом, овим Правилима и Општим условима снабдијевања природним гасом.

Члан 24.

- (1) Оператер дистрибутивног система је овлаштен да врши контролу унутрашњих гасних инсталација, која обухвата:
 1. контролу исправности рада гасних апарата,
 2. контролу непропусности унутрашње гасне инсталације,

3. контролу система одвода одлазних гасова,
 4. контролу система вентилације и вентилационих решетки,
 5. и остало које утиче на сигурност и функционалност унутрашње гасне инсталације.
- (3) Контролу унутрашње гасне инсталације спроводи оператор дистрибутивног система у складу са усвојеним планом контроле, а трошкове контроле сноси корисник,
 - (4) Контролу врше радници оператора дистрибутивног система са или без ангажовања овлашћених сервисера или институција,
 - (5) Оператор дистрибутивног система дужан је обавијестити корисника о термину контроле и очекиваним трошковима контроле у писаној форми 15 дана унапријед.
 - (6) По завршетку контроле унутрашње гасне инсталације оператер дистрибутивног система је дужан сачинити записник о спроведеној контроли.

Члан 25.

- (1) У случајевима када се оправдано сумња у исправност инсталације или по сазнањима о извршеним недозвољеним радњама на гасним инсталацијама, Опертор дистрибутивног система није дужан обавијестити корисника о термину провођења контроле унутрашње гасне инсталације.
- (3) По завршетку контроле унутрашње гасне инсталације оператер дистрибутивног система је дужан сачинити записник о спроведеној контроли.
- (4) У случају да се налазом контроле из става 1 овог члана, установи да је инсталација неисправна, трошак контроле сноси корисник-власник унутрашње гасне инсталације.

III 2. Права и обавезе корисника система

Члан 26.

- (1) Корисник система је дужан заштитити мјерне уређаје и мјерна мјеста, који су на његовом посједу и /или у објекту, од неовлашћеног приступа.
- (2) Корисник система је одговоран за стање пломби на мјерном мјесту и дужан је да недостатак и/или оштећење пломбе, односно, мјерног мјеста пријави дежурној служби оператера дистрибутивног система одмах по сазнању.
- (3) Корисник система не смије оштећивати обиљежја и пломбе мјерача и спојева мјерача које је поставио оператер дистрибутивног система.
- (4) Корисник система - власник унутрашње гасне инсталације дужан је да се брине о редовном одржавању и исправности унутрашње гасне инсталације.
- (5) Израду техничке документације унутрашње гасне инсталације корисник система је дужан повјерити предузећу које је уписано у судски регистар , и посједује одговарајућу лиценцу за израду ове врсте пројектне документације.
- (6) Израду унутрашње гасне инсталације корисник је дужан повјерити предузећу које је регистровано за ову врсту радова, посједује одговарајућу лиценцу и сагласност оператера дистрибутивног система за извођење гасних инсталација.
- (7) Корисник система је обавезан да изградњу унутрашње гасне инсталације врши у складу са техничком документацијом на коју је оператер дистрибутивног система дао своју сагласност.

- (8) Корисник система је обавезан да након изградње унутрашње гасне инсталације о свом трошку обезбиједи интерни технички преглед инсталације од стране оператера дистрибутивног система.
- (9) Корисник система је обавезан одржавање гасних инсталација повјерити правном лицу или физичкој особи регистрованој и овлаштеној за обављање ових радова, а може их повјерити и оператеру дистрибутивног система.
- (10) Корисник је обавезан да обезбиједи редовно сервисирање гасних апарата које се врши у складу са упутствима произвођача.
- (11) Корисник система је обавезан да обезбиједи редовно чишћење и преглед система за одвод одлазних гасова које се врши сваке године прије почетка грејне сезоне.
- (12) Корисник система је дужан, да у што краћем року обавијести дежурну службу оператера дистрибутивног система о свакој примијећеној неисправности гасних инсталација и гасних постројења оператера дистрибутивног система.
- (13) Корисник система чији су гасни апарати прикључени на систем одлазних гасова у зградама за колективно становање дужан је, да одмах по сазнању позове овлаштеног сервисера и обавијести дежурну службу оператера дистрибутивног система:
 1. о уоченим нестабилностима у раду гасних апарата и сигналним грешкама на гасним апаратима које указују на неправилан рад заједничког система за одвод одлазних гасова,
 2. о недозвољеним прикључењима гасних или других апарата (кухињске напе, вентилатори и сл.) на заједнички систем одлазних гасова или појаву која указује на ову радњу.
- (14) Корисник система дужан је оператеру дистрибутивног система благовремено одјавити коришћење прикључка и пријавити друге промјене у вези са прикључком.

Члан 27.

Корисник је дужан оператеру дистрибутивног система осигурати право служности земљишта и објеката за изградњу прикључка.

Члан 28.

Корисник система је дужан радницима оператера дистрибутивног система омогућити приступ на своје земљиште и у своје објекте када је то потребно ради читања потрошње гаса, испитивања и одржавање прикључка, уређаја и инсталација.

Члан 29.

Корисник система има право:

- 1) поднијети захтјев за добијање енергетских услова за прикључење објекта на дистрибутивни систем и енергетске сагласности,
- 2) на закључење уговора о прикључењу објекта на дистрибутивни систем, прикључење својих објеката и кориштење дистрибутивног система на недискриминирајући начин у складу са одредбама ових Правила,
- 3) да добије од оператера дистрибутивног система све релевантне информације везане за енергетске услове за прикључење, кориштење дистрибутивног система и да од стране оператера дистрибутивног система буде благовремено информисан о радњама које се односе на кориштење дистрибутивног система,

- 4) поднијети приговор на недопуштenu радњу, пропуст или грешку оператора дистрибутивног система у складу са овим Правилима.

IV ПРАВИЛА О ПРИКЉУЧЕЊУ ОБЈЕКТА НА ДИСТРИБУТИВНИ СИСТЕМ ПРИРОДНОГ ГАСА И ПОНОВНОМ ПРИКЉУЧЕЊУ ОБЈЕКТА НА ДИСТРИБУТИВНИ СИСТЕМ

IV1. Прикључење објеката на дистрибутивни систем природног гаса

Члан 30.

- (1) Оператер дистрибутивног система дужан је да омогући физичко прикључење објекта сваког лица које захтијева прикључење, на принципу јавности и недискриминације и чувања пословне тајне корисника, а у складу са техничким могућностима и у зависности од степена оптерећености дистрибутивног система.
- (2) Трошкове прикључења из става (1) овог члана утврђује оператер дистрибутивног система на основу Правилника о прикључењу.

Члан 31.

Трошкове прикључка на дистрибутивни систем сноси подносилац захтјева за прикључење.

Члан 32.

Прикључење објеката корисника на дистрибутивни систем природног гаса врши се под условима и на начин прописан Законом о гасу, овим Правилима, а у складу са стандардима и техничким прописима који се односе на услове прикључења и коришћења енергетских објеката, уређаја и постројења и по поступку прикључења датом у члану 33. ових Правила.

Члан 33.

Прикључење објекта на дистрибутивни систем врши се по слиједећем поступку:

- 1) доношење рјешења о енергетским условима прикључења објекта на дистрибутивни систем,
- 2) преглед и издавање сагласности на пројектну документацију унутрашње гасне инсталације,
- 3) пријава почетка извођења унутрашње гасне инсталације од стране извођача радова,
- 4) склапање уговора о прикључењу, физичко прикључење објекта на дистрибутивни систем и пуштање гаса ради провођења функционалне пробе унутрашње гасне инсталације,
- 5) интерни технички пријем унутрашње гасне инсталације,
- 6) издавање енергетске сагласности,
- 7) склапање уговора о снабдијевању природним гасом,
- 8) пуштање гаса на кориштење.

Члан 34.

Корисник који жели да своје објекте прикључи на дистрибутивни систем дужан је ради одређивања техничко-комерцијалних услова за прикључење доставити уз образац захтјева оператеру дистрибутивног система податке о:

- 1) власнику објекта, односно носиоцу права коришћења објекта уз сагласност власника објекта (за физичко лице: лично име и пребивалиште, јединствени матични број грађана, а за правно лице: пословно име односно назив, сједиште, извод из регистра привредних субјеката, порески идентификациони број, матични број, рачун и одговорно лице),
- 2) објекту за чије се прикључење тражи издавање одобрења за прикључење (адреса, врста, локација објекта на копији катастарског плана),
- 3) радном притиску гаса који је потребан на објекту корисника,
- 4) намјени потрошње природног гаса,
- 5) минималној и максималној часовној и дневној потрошњи природног гаса и укупној годишњој потрошњи са очекиваном мјесечном динамиком за објекте чија је потрошња већа од $16 \text{ Sm}^3/\text{h}$,
- 6) техничким карактеристикама објекта корисника чија је потрошња већа од $16 \text{ Sm}^3/\text{h}$,
- 7) могућностима замјене гаса другом врстом енергента и времену потребном за прелазак на алтернативно гориво и обрнуто за објекте чија је потрошња већа од $16 \text{ Sm}^3/\text{h}$.

Захтјев из става (1) овог члана може да садржи и друге податке које по потреби затражи оператер дистрибутивног система.

Члан 35.

- (1) Рјешење којим се утврђују енергетски услови прикључења објекта на дистрибутивни систем (у даљем тексту: Енергетски услови), поред дијелова утврђених законом, садржи и:
 - 1) податке о врсти и намјени објекта,
 - 2) пречник гасног вода на који се прикључује објекат корисника,
 - 3) притисак на мјесту прикључења (минимални, максимални),
 - 4) податке о одобреном капацитету на прикључном мјесту,
 - 5) податке о одобреној минималној и максималној часовној потрошњи и динамици потрошње природног гаса,
 - 6) услове кориштења дистрибутивног система у складу са овим Правилима,
 - 7) податке о мјесту испоруке и начину мјерења испорученог природног гаса,
 - 8) начин и техничке услове прикључења,
 - 9) податке о трошковима прикључка,
 - 10) рок важења енергетских услова,
 - 11) упутства о праву на жалбу (поука о правном лијеку).
- (2) На основу енергетских услова не може се објекат прикључити на дистрибутивни систем или повећати прикључни капацитет. Подаци из енергетских услова служе као иницијални подаци за пројектовање унутрашње гасне инсталације.
- (3) Саставни дио овог документа је и поступак и процедура прикључења нових корисника, са списком неопходне документације коју доставља корисник прије интерног техничког пријема.

Члан 36.

- (1) О енергетским условима прикључења на дистрибутивну систем и трошковима прикључења, оператер дистрибутивног система дужан је одлучити у року од 15 дана од дана подношења уредног захтјева.
- (2) На акт оператера дистрибутивног система из става (1) овог члана, незадовољна страна може изјавити жалбу Регулаторној комисији, у року од 15 дана од дана достављања рјешења оператера дистрибутивног система.
Одлука Регулаторне комисије по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор.

Члан 37.

- (1) Енергетски услови се издају са роком важења који одговара року изградње објекта, односно завршетку радова наведених у захтјеву за издавање рјешења о одобрењу прикључења, а најдуже двије године од дана доношења.
- (2) За изграђене објекте енергетски услови се издају са роком важења од шест мјесеци.
- (3) На захтјев подносиоца рок важења енергетских услова може се продужити.
- (4) Захтјев за продужење из става (2) и става (3) овог члана подноси се најкасније 30 дана прије истека рока утврђеног у енергетским условима.

Члан 38.

- (1) Оператер дистрибутивног система дужан је провјерити у пројектној документацији усклађеност примјењених рјешења са енергетским условима, правилима и стандардима који се односе на ову врсту инсталација.
- (2) На основу обављене провјере пројектне документације оператер дистрибутивног система дужан је издати сагласност на пројектну документацију или затражити неопходна усклађивања, измјену и дораду пројектних рјешења.

Члан 39.

- (1) Захтјев за физичко прикључење објекта на дистрибутивни систем и пуштање природног гаса ради провођења функционалне пробе унутрашње гасне инсталације корисник је дужан да поднесе оператеру дистрибутивног система у писаној форми.
- (2) Да би оператер дистрибутивног система физички прикључио објекат на дистрибутивни систем и пустио гас за провођење функционалне пробе корисник је уз захтјев дужан доставити:
 1. Писану изјаву Извођача радова да је унутрашња гасна инсталација урађена у складу са овјереном пројектном документацијом, важећим техничким прописима и стандардима, те да је иста безбједна и спремна за спровођење функционалне пробе.
Изјава Извођача мора бити потписана од стране надзорног органа.
 2. Писане изјаве извођача радова и надзорног органа о преузимању одговорности током провођења функционалне пробе.

Члан 40.

- (1) Оператер дистрибутивног система дужан је да донесе рјешење о физичком прикључењу објекта на дистрибутивни систем и пуштању природног гаса за потребе функционалне пробе у року од осам дана од дана пријема захтјева, ако утврди да су испуњени услови из члана 39. став 2. ових Правила.
- (2) Рјешењем из става (1) овог члана, уз претходно усаглашавање са корисником, утврђује се тачан датум (термин) пуштања природног гаса, а који не може бити дужи од 3 дана од дана завршетка радова на извођењу прикључка.
- (3) По доношењу рјешења из става (1) овог члана оператер дистрибутивног система и корисник потписују Уговор о прикључењу на дистрибутивни систем у складу са чланом 106. ових Правила
- (4) Рјешењем из става (1) овог члана, а у зависности од врсте и сложености унутрашње гасне инсталације, одређује се и максимално вријеме кориштења природног гаса за функционалну пробу, које не може бити дуже од 15 дана.

Члан 41.

Захтјев за интерни технички пријем, корисник је дужан да поднесе оператеру дистрибутивног система у писменој форми у року од 5 дана од дана завршетка функционалне пробе.

Уз захтјев корисник прилаже сву потребну документацију у складу са Законом о уређењу простора и у складу са захтјевима оператера дистрибутивног система гаса наведеним у енергетским условима.

Члан 42.

- (1) Оператер дистрибутивног система је дужан извршити интерни технички пријем у року од 10 дана од дана пријема захтјева и резултате пријема доставити кориснику у року од 5 дана од дана завршетка интерног техничког пријема.
- (2) На основу извршеног интерног техничког пријема оператер дистрибутивног система дужан је издати сагласност на изведену унутрашњу гасну инсталацију или затражити отклањање недостатака, измјене и дораде елемената унутрашње гасне инсталације.

Члан 43.

- (1) После завршеног интерног техничког пријема оператер дистрибутивног система издаје Енергетску сагласност за прикључење на дистрибутивни систем (у даљем тексту: енергетска сагласност)
- (2) Енергетска сагласност садржи све податке као и енергетски услови те податке о:
 - сагласности оператера дистрибутивног система на пројектну документацију унутрашње гасне инсталације,
 - рјешењу општинске комисије о ревизији пројектне документације (гдје је за одређену врсту гасне инсталације и капацитет гасних апарата предвиђено законом),
 - извођачкој документацији,
 - одобрењу за грађење.
- (3) За објекте са више мјерних мјеста енергетска сагласност се издаје одвојено за свако мјерно мјесто

- (4) Енергетска сагласност престаје да важи ако корисник у року од годину дана од дана издавања енергетске сагласности не склопи уговор са снабђивачем природног гаса.
- (5) Енергетска сагласност престаје да важи даном трајног одвајања прикључка од дистрибутивног система.

Члан 44.

Да би оператер дистрибутивног система издао енергетску сагласност морају бити испуњени слиједећи услови:

- (1) да је интерним техничким прегледом оператера дистрибутивног система и техничким прегледом надлежне општинске комисије (гдје је за одређену врсту гасне инсталације и капацитет гасних апарата предвиђено законом) утврђено да је унутрашња гасна инсталација урађена:
 1. у складу са одобреном пројектном документацијом,
 2. у складу са важећим техничким прописима и стандардима, те да је безбједна за кориштење и рад,
 3. да капацитет гасних апарата није већи од дозвољеног из енергетских услова прикључења.
- (2) да су прикључак на систем (гасовод од мјеста прикључења до мјерног мјеста) и мјерно мјесто изграђени у складу са законом којим се уређује планирање и изградња, техничким прописима и стандардима,
- (3) да су објекти корисника изграђени у складу са законом којим се уређује планирање и изградња, техничким прописима и стандардима, односно да имају дозволу за рад или пробни рад,
- (4) да је корисник измирио оператеру дистрибутивног система трошкове прикључења и трошкове потрошеног гаса за провођење функционалне пробе.

Члан 45.

Оператер дистрибутивног система дужан је да изда енергетску сагласност у року од пет дана од дана завршетка интерног техничког прегледа, односно од дана достављања потребних докумената из члана 43. став (2) од стране корисника, ако утврди да су испуњени услови из члана 44. ових Правила.

Члан 46.

Послије интерног техничког прегледа и прибављања енергетске сагласности корисник закључује уговор о снабдијевању природног гаса у складу са Законом о гасу, Општим условима за снабдијевање природног гаса и другим прописима донијетим у складу са законом и овим Правилима.

Члан 47.

- (1) Оператер дистрибутивног система дужан је пустити природни гас на кориштење у року од осам дана од дана када је корисник закључио уговор о снабдијевању.
- (2) Тачан датум (термин) пуштања природног гаса мора бити усаглашен између оператера дистрибутивног система и корисника, а пуштање гаса врши се у присуству корисника о чему се мора сачинити одговарајући записник.

Члан 48.

- (1) Оператер дистрибутивног система није дужан издати енергетску сагласност у случају да утврди да нису испуњени услови из члана 44. ових Правила.
- (2) У случају да корисник писменим захтјевом затражи издавање енергетске сагласности и пуштање гаса на кориштење инсталације у објект корисника и поред неиспуњености услова из 44. ових Правила, оператер дистрибутивног система дужан је да донесе одлуку којом се одбија захтјев за издавање енергетске сагласности и пуштање природног гаса на кориштење у року од осам дана од дана пријема захтјева.
- (3) На одлуку оператера дистрибутивног система из става (2) овог члана, корисник може у року од 15 дана поднијети захтјев надлежном инспектору да провјери испуњеност тих услова.
- (4) Ако надлежни инспектор утврди да су испуњени услови из члана 44. ових Правила наложиће оператеру дистрибутивног система да без одлагања изда енергетску сагласност.

Члан 49.

Ако оператер дистрибутивног система не пусти природни гас на кориштење у датуму (термину) из члана 47. ових Правила, корисник може поднијети захтјев надлежном инспектору да провјери испуњеност услова за пуштање природног гаса.

Ако надлежни инспектор утврди да су испуњени услови из члана 44. ових Правила наложиће оператеру дистрибутивног система да без одлагања изврши пуштање природног гаса на кориштење у објект корисника.

Члан 50.

- (1) Прикључак гасом пуни оператер дистрибутивног система.
- (2) Након пуњења прикључка, оператер дистрибутивног ситема дужан је утврдити да је успјешно извршено испитивање непропусности прикључка и о истом сачини записник.

IV3. Поновно прикључење објеката на дистрибутивни систем природног гаса

Члан 51.

- (1) Када корисник отклони разлоге због којих му је извршен прекид испоруке и/или искључење објекта са дистрибутивног система, оператер дистрибутивног система дужан је да обнови испоруку и/или изврши поновно прикључење објекта корисника са одредбама ових Правила и Општих услова снабдијевања природним гасом
- (2) Уколико је оператер дистрибутивног система неосновано обуставио испоруку природног гаса и/или искључио објект корисника са дистрибутивног система, дужан је да обнови испоруку и/или изврши поновно прикључење објекта корисника без одлагања, а најкасније у року од 24 часа од момента утврђивања грешке.

Члан 52.

- (1) Корисник, чији је објекат искључен са дистрибутивног система у периоду дужем од пет година, приликом подношења захтјева за поновно прикључење третира се као нови корисник, с тим што приликом поновног прикључења плаћа накнаду за прикључење која се састоји од стварних трошкова прикључења и накнаде дијела трошкова система за обезбјеђење услова за прикључење на дистрибутивну систем.
- (2) Износ накнаде за прикључење из става (1) овог члана не може бити већи од износа накнаде за прикључење коју би платио корисник система у случају да се његов објекат први пут прикључује на систем.

Члан 53.

- (1) У случају искључења корисника са дистрибутивног система због разлога наведених у члановима ових Правила и/или одредбама из Општих услова за снабдијевање природним гасом, трошкове обнове испоруке и/или поновног прикључења сноси корисник система.
- (2) Трошкове обнове испоруке и/или поновног прикључења у случају неоснованог прекида испоруке и/или искључења објекта са дистрибутивног система, сноси оператер дистрибутивног система.

V УСЛОВИ ОБУСТАВЕ, ОГРАНИЧЕЊА И ПРЕКИДА ИСПОРУКЕ ПРИРОДНОГ ГАСА У СЛУЧАЈУ НЕПРЕДВИЂЕНИХ ОКОЛНОСТИ И ХАВАРИЈА

Члан 54.

У случају да наступи краткотрајни поремећај испоруке природног гаса, усљед хаварија на објектима, уређајима, цјевоводима и постројењима за дистрибуцију природног гаса, и других непредвиђених околности (пожар, поплава, земљотрес, временске непогоде) због којих је угрожена сигурност функционисања дистрибутивног система, као и због непредвиђених радова на санирању, реконструкцији и одржавању дистрибутивног система или неопходних радова на проширењу система, оператер дистрибутивног система дужан је да:

- (1) процијени степен насталог поремећаја,
- (2) предузима потребне активности за довођење система у безбједно и несметано функционисање,
- (3) утврди начин коришћења преосталих капацитета дистрибутивног система, и
- (4) доноси план ограничења испоруке природног гаса.

Члан 55.

- (1) План ограничења испоруке природног гаса садржи сљедеће мјере:
 1. замјену природног гаса другим енергентима,
 2. ограничење испоруке природног гаса,
 3. обуставу испоруке природног гаса.
- (2) Мјере из става (1) овог члана примјењују се на кориснике, који се снабдијевају са дијела система на коме је настао поремећај.

Члан 56.

Одлуку о примјени мјера из Члана 55. ових Правила доноси оператер дистрибутивног система, зависно од мјеста настанка поремећаја, у складу са овим Правилима .
Оператер дистрибутивног система дужан је да без одлагања и на најефикаснији начин обавијести корисника природног гаса о примјењеним мјерама.

Члан 57.

- (1) Оператер дистрибутивног система може без претходне најаве привремено ограничити или прекинути испоруку гаса корисницима, због кварова и хаварија на дистрибутивном систему, изненадних преоптерећења гасовода и других непредвиђених случајева, ако прекид не траје дуже од два сата.
- (2) Изузетно, оператер дистрибутивног система може без претходне најаве ограничити или прекинути испоруку гаса корисницима, уколико прекид траје дуже од два сата, у случајевима дејства више силе и другим непредвиђеним случајевима које није могао предвидјети или чије посљедице не може отклонити.
- (3) У случају наступања околности из става (2) овог члана, оператер дистрибутивног система дужан је да без одлагања на најефикаснији начин обавијести кориснике природног гаса о разлозима и очекиваном трајању мјера за успостављање редовне испоруке природног гаса.

Члан 58.

У периоду примјене мјера ограничења испоруке природног гаса оператер дистрибутивног система дужан је да писмено обавјештава Регулаторну комисију о свим мјерама које се предузимају у случају ограничења испоруке природног гаса.

VI НАЧИН ПОСТУПАЊА У СЛУЧАЈУ РЕДОВНОГ И ВАНРЕДНОГ ОДРЖАВАЊА ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА

Члан 59.

- (1) Оператер дистрибутивног система може привремено умањити или прекинути кориштење дистрибутивног капацитета, предају гаса на излазним мјестима и преузимање гаса на улазним мјестима ради одржавања или радова на спајању, реконструкцији и/или проширењу система које оператер дистрибутивног система користи за испуњење уговорних обавеза.
- (2) Оператер дистрибутивног система је дужан претходно обавијестити корисника о предузимању радњи из става (1) овог члана, најкасније 24 часа прије предузимања истих, уколико не постоји опасност за сигурност објеката, људи и имовине, те опасност за сигурност снабдијевања.
- (3) У зависности од категорије корисника и намјене кориштења природног гаса оператер дистрибутивног система је дужан обавијестити:
 1. кориснике чија је потрошња већа од $16 \text{ Sm}^3/\text{h}$ и кориснике који природни гас троше у технолошке сврхе директно путем телефона уз писану забиљешку детаља о информисању, путем факса или електронске поште и по могућности са корисником договорити најпогоднији термин подузимања радњи из става (1) овог члана,

2. остале кориснике путем средстава јавног информисања, на јасан и разумљив начин.
- (4) Уколико постоји опасност за сигурност објеката, људи и имовине, те опасност за сигурност снабдијевања, оператер дистрибутивног система има право тренутно прекинути преузимање, дистрибуцију и предају гаса, о чему истовремено и благовремено мора обавијестити корисника и снабдјевача.

VII. УСЛОВИ ОБУСТАВЕ, ОГРАНИЧЕЊА И ПРЕКИДА ИСПОРУКЕ ПРИРОДНОГ ГАСА У СЛУЧАЈУ НЕДОЗВОЉЕНИХ РАДЊИ И ПРОПУШТАЊА КОРИСНИКА СИСТЕМА

Члан 60.

Оператер дистрибутивног система може извршити прекид снабдијевања природног гаса и/или искључење објекта корисника са дистрибутивног система у слиједећим случајевима:

1. кад су унутрашње инсталације или апарати прикључени на дистрибутивни систем у супротности са важећим прописима и техничким условима.
2. код квара или оштећења на унутрашњим гасним инсталацијама,
3. кад корисник не изврши реконструкцију или замјену унутрашњих инсталација или апарата и ако је од стране оператера дистрибутивног система упозорен да је то потребно, а постоји опасност за сигурност људи и имовине,
4. ако је инсталисана снага гасних апарата већа од дозвољене снаге прикључења одобрене од оператера дистрибутивног система,
5. кад корисник није измирио преузете финансијске обавезе из уговора о прикључењу на дистрибутивни систем,
6. кад се утврди недостатак или оштећење пломбе или оштећење мјерног мјеста,
7. кад корисник онемогући приступ овлаштеним радницима оператера дистрибутивног система до кућног прикључка и унутрашњих гасних инсталација у сврху прегледа и испитивања непропусности и исправности,
8. кад корисник без сагласности оператера дистрибутивног система путем својих објеката омогући трећем лицу да прикључи на дистрибутивни систем своје објекте и уређаје,
9. кад је у зградама за колективно становање на заједнички систем одлазних гасова прикључено више гасних апарата од броја дозвољеног пројектном документацијом и енергетском сагласности и које би могло угрозити сигурност станара и имовине,
10. кад се у зградама за колективно становање на заједнички систем одлазних гасова прикључе кухињске напе, вентилатори и други слични уређаји који угрожавају правилан рад система и угрожавају сигурност станара и имовине.
11. кад корисник на кућном прикључку или недозвољеној близини (сигурносни размак) изводи радове или изгради објект или посади високо растиње непосредно уз кућни прикључак.
12. кад корисник омета нормалну испоруку природног гаса другим корисницима,
13. кад корисник не поштује посебне услове о ограничењу испоруке природног гаса,
14. кад корисник на захтјев оператера дистрибутивног система, не смањи потрошњу природног гаса,

15. кад корисник на захтјев оператера дистрибутивног система, прекомјерно преузету количину природног гаса не сведе на уговорену вриједност у захтијеваном року,
16. кад корисник онемогући правилно регистравање преузетих количина природног гаса или користи природни гас без захтијевног мјерног мјеста или мимо њега,
17. и у другим случајевима предвиђеним Општим условима снабдијевања природним гасом.

Члан 61.

- (1) Прије предузимања радњи из члана 60. ових Правила, оператер дистрибутивног система дужан је кориснику доставити обавјештење о предузимању ових радњи у писаном облику које садржи:
 1. име и адресу корисника,
 2. разлог и правни основ за подузимање ових радњи,
 3. објашњење радњи које корисник треба предузети да би избјегао прекид испоруке природног гаса и/или искључење објекта корисника,
 4. адресу и контакт телефон гдје корисник може добити више информација,
 5. период у коме се подузимају ове радње са назначеним датумом и временом извршења
 6. услове и поступке које је корисник дужан испунити да би могао захтијевати обнову испоруке и/или поновно прикључење објекта на дистрибутивни систем, укључујући и рокове у вези са тим,
 7. износ накнаде и рок за обнову испоруке и/или поновно прикључење објекта корисника
 8. могућност за подношење приговора оператеру дистрибутивног система, на разлоге подузимања ових радњи те рок и поступак по приговору.
- (2) Обавјештење о подузимању радњи из члана 60. ових Правила оператер дистрибутивног система доставља кориснику непосредно или путем поште.
- (3) Рок за прекид испоруке природног гаса и/или искључење објекта корисника, наведен у обавјештењу не може бити краћи од осам дана од дана доставе обавјештења.

Члан 62.

- (1) Корисник може поднијети приговор на разлоге прекида испоруке и/или искључења у року од осам дана од дана пријема обавјештења.
- (2) Уколико је приговор на обавјештење о прекиду испоруке и/или искључењу, према оцјени оператера дистрибутивног система неоснован, оператер дистрибутивног система је дужан поучити корисника на могућност обраћања Регулаторној комисији.

Члан 63.

- (1) Прекид испоруке и/или искључење којима претходи обавјештење врше се у времену између 8:00 и 15:00 часова и у периоду наведеном у обавјештењу.
- (2) Датум прекида испоруке и/или искључења наведен у обавјештењу не може бити петак, викенд, државни празник и дан прије државног празника.

- (3) Изузетно од одредби из става (1) и става (2) овог члана, а у складу са одредбама ових Правила, оператер дистрибутивног система има право да без претходне најаве прекине снабдијевање и/или искључи објекат корисника са система ако је угрожена сигурност система, људи и објеката.
- (4) Оператер дистрибутивног система је дужан о извршеним радњама из става (3) овог члана обавијестити корисника, у року од 24 сата.

Члан 64.

- (1) У случају основаног прекида испоруке природног гаса и/или искључења због разлога наведених у члановима ових Правила и Општих услова снабдијевања природним гасом, трошкове искључења објекта корисника са дистрибутивног система сноси корисник.
- (2) Трошкове неоснованог прекида испоруке и/или искључења сноси оператер дистрибутивног система.

Члан 65.

- (1) Оператер дистрибутивног система је дужан приликом слања упозорења или обавјештења о прекиду испоруке и/или искључењу, о истом обавијестити и снабдјевача тог корисника.
- (2) Оператер дистрибутивног система је дужан о извршеном прекиду испоруке и/или искључењу обавијестити снабдјевача, у року од 24 сата.
- (3) Снабдјевач може захтијевати искључење објекта корисника због неплаћања, при чему је оператер дистрибутивног система дужан поступити по достављеном захтјеву.
- (4) Оператер дистрибутивног система и снабдјевач могу одлучити да примијене мање рестриктивне мјере од обуставе испоруке, у зависности од конкретне ситуације и категорија корисника и намјене кориштења природног гаса, у складу са пословном политиком обуставе испоруке природног гаса.

VIII. УСЛОВИ ОБУСТАВЕ, ОГРАНИЧЕЊА И ПРЕКИДА ИСПОРУКЕ ПРИРОДНОГ ГАСА У СЛУЧАЈУ ОПШТЕ НЕСТАШИЦЕ НА ТРЖИШТУ ПРИРОДНОГ ГАСА

Члан 66.

У случају опште несташице на тржишту природног гаса, оператер дистрибутивног система може извршити ограничење испоруке и/или прекид снабдијевања природног гаса са дистрибутивног система.

Ограничење испоруке и/или прекид снабдијевања природног гаса са дистрибутивног система, врше се у складу са члановима 10., 11., 12. Уредбе о сигурности снабдијевања.

Члан 67.

За одређивање приоритета за испоруку природног гаса у случају опште несташице као и мјере рационалне потрошње примјењиваће се чланови 14.-17. Уредбе о сигурности снабдијевања.

Члан 68.

- (1) За случајеве поремећаја у испоруци природног гаса који су настали услед опште несташице природног гаса, куп ци природног гаса сврставају се у потрошачке групе на основу сљедећих критеријума:
 - а) потрошње природног гаса за обезбјеђење несметаног функционисања гасних капацитета,
 - б) потрошње природног гаса за обезбјеђење обављања дјелатности од посебног значаја за живот и здравље људи,
 - в) оправданости коришћења расположивих количина природног гаса у индустријске сврхе и
 - г) могућности замјене природног гаса другим енергентом.
- (2) Потрошачке групе из става 1. овога члана дате су у Прилогу 1 Уредбе о сигурности снабдијевања.
- (3) Оператер дистрибутивног система дужан је да води и редовно ажурира регистар свих купаца на систему којим управља, примјењујући критеријуме из става 1. овог члана.

IX ПРАВИЛА О ПРИСТУПУ ТРЕЋЕ СТРАНЕ ДИСТРИБУТИВНОМ СИСТЕМУ

Члан 69.

- (1) Овим поглављем (од Члана 69. до Члана 80.) прописују се посебни услови који су обавезни испунити снабдјевач квалификованих купаца и/или квалификовани купац да би приступили дистрибутивном систему.
- (2) Ови услови односе се на предају и преузимање гаса, најаву количина гаса, утврђивање и расподјелу количина гаса, прекорачење капацитета дистрибуције и границе уравнотежења те комуникацију и обавјештења између корисника и оператера дистрибутивног система.
- (3) За све остало које није наведено у ставу (2) овог Члана примјењују се одредбе ових Правила.

Члан 70.

Оператер дистрибутивног система ће, у складу с начелом регулисаног приступа треће стране, омогућити приступ дистрибутивном систему кориснику који је испунио услове прописане овим Правилима, осим у сљедећим случајевима:

- (1) ако снабдјевач квалификованих купаца гаса није прибавио дозволу за обављање енергетске дјелатности у складу са Чланом 8. Закона о гасу,
- (2) ако корисник није стекао положај квалификованог купца гаса према Члану 48. Закона о гасу,

- (3) у случају недостатка постојећег капацитета дистрибутивног система,
- (4) када би приступ могао проузроковати озбиљне потешкоће у вршењу јавне обавезе снабдијевања тарифних купаца.
- (5) или, ако постојећи купац који је стекао статус квалификованог купца није измирио своје раније финансијске обавезе према оператеру дистрибутивног система снабдјевачу, оператеру транспортног система, транспортеру.

Члан 71.

- (1) Корисник који жели приступити дистрибутивном систему гасовода односно постојећи корисник који жели повећати капацитет дистрибуције гаса мора поднијети оператеру дистрибутивног система захтјев за приступ дистрибутивном систему гасовода.
- (2) Захтјев мора садржавати слиједеће податке:
 1. Назив/име број телефона и адресу сједишта/пребивалишта подносиоца захтјева.
 2. Максимални сатни проток (Sm^3/h), укупну количину гаса ($\text{Sm}^3/\text{год}$) коју намјерава испоручивати на улазним мјестима у дистрибутивни систем заједно са мјесечним количинама ($\text{Sm}^3/\text{мјесец}$), за тражени период.
 3. Захтијевани ниво притиска природног гаса.
 4. Број купаца који ће подносилац захтјева снабдијевати природним гасом
- (3) Оператер дистрибутивног система може од подносиоца захтјева тражити додатна објашњења и помоћ при испитивању и оцјени захтјева.
- (4) Ако за расположиви капацитет дистрибуције, захтјев из става (1) овог члана поднесе више корисника који испуњавају услове утврђене овим Правилима, право приступа дистрибутивном систему утврђује се према редослиједу примања поднијетих захтјева.

Члан 72.

- (1) Оператер дистрибутивног система дужан је у писаном облику донијети рјешење о прихваћању, односно неприхваћању захтјева у року од 15 дана од дана подношења захтјева за приступ систему.
- (2) Оператер дистрибутивног система и корисник чији је захтјев прихваћен закључују Уговор о приступу и кориштењу дистрибутивног система у року од 30 дана од дана доношења рјешења о прихваћању захтјева.
- (3) Кориснику чији захтјев није прихваћен доставља се рјешење о неприхватању захтјева које мора бити образложено.
- (4) Против Рјешења из става (3) овог члана, незадовољна страна може изјавити приговор Регулаторној комисији, у року од 8 дана од дана достављања рјешења оператера система.
Одлука Регулаторне комисије по жалби је коначна и против ње се може покренути управни спор.

IX 1. Предаја и преузимање гаса

Члан 73.

Прије започињања поступка, односно у поступку предаје гаса у дистрибутивни систем као и преузимања гаса из дистрибутивног система, корисник мора обавијестити и

обавјештавати оператера дистрибутивног система о свим битним условима предаје односно преузимање гаса, а особито о:

- притиску гаса,
- протоку гаса израженом у Sm^3/h ($\text{Sm}^3/\text{дан}$, $\text{Sm}^3/\text{мјесец}$, $\text{Sm}^3/\text{година}$)
- динамици предаје и преузимања гаса према мјерним мјестима.

IX 2. Најава количина

Члан 74.

Корисник мора обавијестити оператера дистрибутивног система:

- (1) до 15.09. текуће године о максималном сатном протоку (Sm^3/h) и укупним количинама гаса ($\text{Sm}^3/\text{година}$) које намјерава испоручивати на улазним мјестима у дистрибутивни систем заједно са мјесечним количинама ($\text{Sm}^3/\text{мјесец}$).
- (2) до 20-тог у мјесецу о максималном сатном протоку (Sm^3/h) и укупним количинама гаса ($\text{Sm}^3/\text{мјесец}$) које намјерава испоручивати на улазним мјестима у дистрибутивни систем у наредном мјесецу.
- (3) Најаве се објављују на темељу слиједећих правила:
 1. Ако корисник пропусти најаву за раздобље дуже од десет дана, од предвиђеног рока из става (1) овог члана сматрат ће се да је најаву за наредну годину нула.
 2. Ако корисник пропусти најаву за раздобље дуже од три дана, од предвиђеног рока из става (2) овог члана сматрат ће се да је мјесечна најаву у складу са достављеном најавом из става (1) овог члана.
 3. Ако корисник пропусти најаву за раздобље дуже од тридесет дана, од предвиђеног рока из става (2) овог члана сматрат ће се да је мјесечна најаву за наредни мјесец нула.
- (4) Потврда најаве се обавља на темељу слиједећих правила:
 1. Оператер дистрибутивног система ће потврдити најаву корисника за наредну годину у року од шездесет дана од дана најаве.
 2. Оператер дистрибутивног система ће потврдити најаву корисника за наредни мјесец у року од пет дана од дана најаве.
 3. Након што је корисник примио потврду из тачке 1. и 2. става (4) овог члана најаву постаје обавезујућа (у даљем тексту: обавезујућа најаву).

Члан 75.

- (1) Ако корисник жели измијенити годишњу најаву, односно ако је мјесечна најаву различита од годишње најаве, оператер дистрибутивног система ће се покушати ускладити с таквом измјеном у најкраћем могућем року и преузети измијењене количине гаса на улазним мјестима на које се измјена односи (измјена најаве).
- (2) Оператер дистрибутивног система ће обавијестити корисника о датуму од којег се таква измјена прихваћа. Након такве обавијести измјена најаве постаје обавезујућа.
- (3) Ради осигурања истовремености испоруке количина на улазним мјестима и испоруке количина на излазним мјестима корисник мора користити могућност измјене најаве када год је то могуће.

IX 3. Утврђивање и расподела количина

Члан 76.

- (1) Ако су испоручене количине гаса на улазним мјестима регистроване на посебним мјерним линијама, такво мјерење користит ће се за утврђивање количина гаса које су испоручене на улазним мјестима.
- (2) Ако су испоручене количине гаса на улазним мјестима преузете заједно с количинама гаса више корисника, количина гаса која произилази из обавезујуће најаве корисника у складу са Чланом 74. ових Правила сматрат ће се преузетом количином гаса.
- (3) Ако се утврди разлика између измјерених количина гаса и суме обавезујућих најављених количина корисника, оператер дистрибутивног система ће расподијелити измјерене количине корисницима према начелу расподеле (пропорционално, фиксно, према најави и др.) за сваког корисника.
- (4) Ако се корисници не договоре око примјене начела расподеле, оператер дистрибутивног система гаса ће расподијелити количине корисницима према начелу пропорционалности.

Члан 77.

- (1) Ако су испоручене количине гаса кориснику приступа на излазним мјестима регистроване на засебним мјерним линијама, такво мјерење користит ће се за утврђивање количина гаса које су испоручене на излазним мјестима.

Члан 78.

- (1) На крају мјесеца оператер дистрибутивног система ће направити коначни остварени биланс система (билансирање система).
- (2) У коначном билансу система, количине испоручене корисницима на излазним мјестима ускладит ће се према промјени притиска система (акумулација) и разлици у коначном билансу узрокованом дозвољеним одступањима у мјерењу, а увећати за дозвољене посебне погонске губитке (губици гаса на славинама, вентилима и током одржавања дистрибутивног система и прикључења нових потрошача и другим технички оправданим губицима гаса).
- (3) Удио појединог корисника у коначном билансу система у правилу се утврђује према начелу пропорционалности у зависности о преузетих количина на улазу у дистрибутивни систем гасовода за квалификоване купце.

IX 4. Прекорачење капацитета дистрибуције и границе уравнотежења

Члан 79.

- (1) Оператер дистрибутивног система може смањити количине дистрибуисаног гаса или прекинути дистрибуцију гаса или захтијевати од корисника да на властити трошак подеси техничка постројења у сљедећим случајевима:
 1. ако корисник користи капацитет који прелази максимално могући дистрибутивни капацитет,

2. ако корисник прелази границе уравнотежења више од уговором утврђеног постотка од дистрибутивног капацитета и/или максималних дневних количина.
- (2) Радње из става (1) овог члана оператер дистрибутивног система може предузети у тренутку када оправдано сматра да су његова дистрибутивна постројења, сигурност његових операција, права трећих странака или сигурност озбиљно угрожени.

IX 5. Комуницирање и обавјештавање

Члан 80.

- (1) Корисник и оператер дистрибутивног система морају један другог обавјештавати о свим чињеницама и околностима које се односе на дистрибуцију природног гаса.
- (2) Обавијести из става (1) овог члана које се односе на уговор о приступу и кориштењу дистрибутивног система природног гаса размјењиваће се електронском поштом или неким другим договореним начинима комуницирања који су расположиви објема странама и који су прикладни за пренос таквих информација.
- (3) Остале обавијести у вези дистрибуције гаса укључујући и обавијести о ограничењима и ризицима дистрибуције могу се измјењивати телефонски, уз састављање писане билешке.

X ФУНКЦИОНАЛНИ ЗАХТЈЕВИ, КЛАСА ТАЧНОСТИ МЈЕРНИХ УРЕЂАЈА И НАЧИН МЈЕРЕЊА ПОТРОШЊЕ ПРИРОДНОГ ГАСА

Члан 81.

- (1) Мјерење количина испорученог природног гаса врши се на одговарајућем мјерном мјесту, примјеном прописаних мјерача и друге сигурносне, регулационе и мјерне опреме на којој се обавља мјерење параметара ради утврђивања потрошње природног гаса.
- (2) Мјерно мјесто мора бити пломбирано од стране надлежне институције, а његове прикључне везе морају бити прегледане и пломбиране од стране оператера дистрибутивног система природног гаса у складу са овим Правилима, законом и другим важећим прописима.
- (3) Оператер дистрибутивног система је дужан да врши провјеру исправности опреме мјерног мјеста прије њихове уградње и за вријеме рада у радним или лабораторијским условима у складу са законом, техничким и другим прописима, овим Правилима, уговором о приступу и кориштењу дистрибутивног система, односно уговором о снабдијевању.

Члан 82.

Врсту, тип, класу тачности, потребан број и мјерни опсег мјерача са карактеристикама опреме за мјерно мјесто, као и мјесто и начин њихове уградње одређује оператер дистрибутивног система природног гаса *Интерним техничким Правилима за пројектовање, израду и испитивање мјерача протока гаса, редуccionих, регулационих,*

регулационо-мјерних станица која су у складу са Законом о метрологији, овим Правилима, техничким и другим прописима.

XI ОДРЖАВАЊЕ, БАЖДАРЕЊЕ И ПОСТУПЦИ У СЛУЧАЈУ ОШТЕЋЕЊА ПЛОМБЕ И/ИЛИ МЈЕРНОГ МЈЕСТА

Члан 83.

- (1) У правилу одржавање мјерног мјеста код корисника у сектору становања и комерцијаној потрошњи (капацитета мјерача до $10 \text{ Sm}^3/\text{h}$) врши оператер дистрибутивног система.
- (2) Ако купац из сектора индустрије није предао прикључак и мјерно мјесто у власништво оператера дистрибутивног система, трошкове одржавања сноси корисник.
- (3) Корисник из сектора индустрије може предати прикључак и мјерно мјесто у власништво оператера дистрибутивног система, који у овом случају сноси трошкове одржавања.
- (4) Корисник из сектора индустрије и корисници са мјерачем протока гаса већим од $10 \text{ Sm}^3/\text{h}$, одржавање мјерног мјеста повјеравају оператеру дистрибутивног система или регистрованом предузећу за обављање ове дјелатности, склапањем посебног уговора о одржавању.
- (5) Кориснику, коме је због недозвољених радњи и пропуштања утврђеним овим Правилима и Општим условима снабдијевања природним гасом, обустављена испорука природног гаса утврђује се накнада за одржавање мјерног мјеста у пуном износу, као да није било обуставе.

Члан 84.

- (1) Оператер дистрибутивног система је дужан да обезбјеђује редовно и ванредно одржавање мјерног мјеста под условима утврђеним законом о метрологији, техничким и другим прописима и овим Правилима.
- (2) Оператер дистрибутивног система може због баждарења, мјерач замијенити другим одговарајућим мјерачем уз обавезу да о томе изда потврду кориснику. Оператер дистрибутивног система и корисник записником констатују све параметре и показатеље потрошње природног гаса неопходне за обрачун испоручених количина природног гаса.

Члан 85.

- (1) Корисник природног гаса је дужан да омогући овлаштеним лицима оператера дистрибутивног система слободан приступ дијелу гасовода до мјерног мјеста ради провјере исправности, односно ради контроле и одржавања и обуставе испоруке.
- (2) Оператер дистрибутивног система је дужан да омогући кориснику природног гас слободан приступ до мјерног мјеста ради контролног увида у стање потрошње природног гаса.
- (3) Пломбу са прикључног и обилазног вода мјерног мјеста може да скине само овлаштени радник оператера дистрибутивног система, о чему је дужан да сачини записник уз присуство и уз потпис корисника.

Члан 86.

- (1) Корисник природног гаса је одговоран за нестанак и оштећење мјерног мјеста које је смјештено на његовом посједу и/или у објекту, као и за посљедице које настану услед тога.
- (2) Корисник природног гаса није одговоран за оштећење мјерног мјеста које је смјештено у његовом објекту, а које је посљедица активности оператера дистрибутивног система.

Члан 87.

- (1) Оператер дистрибутивног система је дужан да без одлагања писменим путем обавијести корисника природног гаса о нестанку, као и о свим сметњама или оштећењима на мјерном мјесту, која могу да утичу на тачност мјерења количина испорученог природног гаса, а најкасније у року од два дана од дана настанка, односно опажања настанка утврђених сметњи, нестанка или оштећења уређаја.
- (2) Корисник је дужан да без одлагања писменим путем обавијести оператера дистрибутивног система о нестанку, као и о свим сметњама или оштећењима на мјерном мјесту, а најкасније у року од два дана од дана настанка, односно опажања настанка утврђених сметњи, нестанка или оштећења уређаја.

Члан 88.

Оператер дистрибутивног система је дужан да одмах по сазнањима о нестанку, сметњи или оштећењу на мјерном мјесту, а најкасније у року од два дана, предузме одговарајуће мјере за довођење мјерног мјеста у исправно стање.

Члан 89.

- (1) Корисник може да захтијева ванредну контролу мјерача, које се врши најкасније 10 дана по подношењу захтјева.
- (2) Ако се контролом утврди да је мјерач исправан, трошкове контроле из става (1) овог члана сноси подносилац захтјева који је захтјевао контролу.
- (3) Ако се контролом утврди да је мјерач неисправан, трошкове контроле из става (1) овог члана сноси оператер дистрибутивног система.

Члан 90.

- (1) Ако се утврди да на мјерном мјесту није регистрована потрошња у одређеном временском периоду, односно да је регистрација било непотпуно, оператер дистрибутивног система може, због баждарења мјерне опреме и довођења мјерног мјеста у исправно стање, да замјени другом одговарајућом мјерном опремом уз обавезу да о томе изда потврду кориснику.
- (2) Оператер дистрибутивног система и корисник записником констатују све параметре и показатеље потрошње природног гаса неопходне за обрачун количина испоручених природног гаса.

Члан 91.

- (1) Ако оператер дистрибутивног система основано посумња да је корисник намјерно оштетио мјерно мјесто или ако утврди да је корисник неовлаштено прикључио свој објекат на дистрибутивни систем или да на други начин неовлаштено користи природни гас, односно онемогућава тачна мјерења испорученог природног гаса, дужан је да без одлагања искључи такав објекат са дистрибутивног система.
- (2) Оператер дистрибутивног система је дужан да без одлагања, а у складу са техничким могућностима, почне са испоруком природног гаса одмах по отклањању насталих сметњи.

Члан 92.

Контролна мјерења, замјене и измјене на мјерном мјесту врше се у присуству радника оператера дистрибутивног система и корисника у складу са овим Правилима, уговором о приступу и кориштењу дистрибутивног система и уговором о снабдијевању.

Члан 93.

Процјену потрошње природног гаса, у случају из Члана 90. и Члана 91. ових Правила утврђују се у складу са одредбама поглавља **XIII** ових Правила.

XII ОЧИТАВАЊЕ МЈЕРНОГ МЈЕСТА, КОРЕКЦИЈА ОБРАЧУНА ЗБОГ ГРЕШКЕ У МЈЕРЕЊУ И ПОСТУПЦИ У СЛУЧАЈУ НЕМОГУЋНОСТИ ПРИСТУПА МЈЕРНОМ МЈЕСТУ РАДИ ОЧИТАЊА

XII 1. Очитање мјерних уређаја

Члан 94.

- (1) Оператер дистрибутивног система и корисник су дужни обезбиједити исправно и редовно очитавање мјерача за мјерење утрошених количина природног гаса.
- (2) Мјерачи корисника очитавају се, у складу са пословном политиком оператера дистрибутивног система и снабдјевача и одредбама уговора о снабдијевању, а обавезно:
 1. једном мјесечно и приликом сваке промјене тарифних ставова,
 2. код промјене снабдјевача и у другим случајевима прописаним овим Правилима и Општим условима снабдијевања природним гасом.
- (3) Очитавање мјерача се може вршити на један од сљедећих начина:
 1. директно на лицу мјеста, од стране овлашћеног лица оператера дистрибутивног системаа уз предочење службене исказнице уз присуство или без присуства корисника
 2. од стране корисника, при чему оператер дистрибутивног система има право извршити провјеру ових очитања.
- (4) Оператер дистрибутивног система може донијети одлуку да у мјесецима мање потрошње (мај, јун, јул, август) врши двомјесечна очитавања код корисника у сектору становања.
 1. о овој одлуци дужан је обавијестити кориснике до 15.априла текуће године,

2. обавијест се доставља кориснику уз рачун за мјесец март текуће године или обавјештењем корисника путем локалних медија,
 3. за мјесец мај одређује се аконтативни износ потрошње према потрошњи корисника у мају претходне године,
 4. за мјесец јули одређује се аконтативни износ потрошње према просјечној потрошњи корисника у мају и јуну текуће године.
- (5) На захтјев корисника, оператер дистрибутивног система је дужан пружити информацију везану за резултате читања, у року од 10 дана од дана подношења захтјева.
 - (6) У случају када је погрешно прочитана вриједност потрошње природног гаса, оператер дистрибутивног система дужан је да изврши корекцију обрачуна потрошње до наредног обрачуноског периода.

XII 2. Поступци у случају немогућности приступа мјерном мјесту ради читања

Члан 95.

- (1) Корисник је дужан да омогући овлашћеним лицима оператера дистрибутивног система приступ мјерном мјесту ради читања.
- (2) Уколико корисник не дозволи или не омогући приступ мјерном мјесту у сврху читања и након достављања писаног упозорења, количина испорученог природног гаса ће се, по избору оператера дистрибутивног система, израчунати на један од следећих начина:
 1. на основу потрошње из одговарајућег периода у претходној години,
 2. на основу количина уговорених за испоруку у току периода за који је онемогућено читање, или
 3. на основу одобреног капацитета из енергетске сагласности ако се не може примјенити поступак из тачке 1. и 2. овог става.
- (3) Коначна количина испорученог природног гаса ће се утврдити након стицања услова за приступ мјерном мјесту према стварно измјереним количинама или количинама за неовлашћену потрошњу, ако је установљена.
- (4) Уколико корисник у два наврата не дозволи приступ или омета читање мјерног мјеста оператер дистрибутивног система обуставља испоруку природног гаса и може искључити објекат корисника са дистрибутивног система и измјестити мјерно мјесто, на мјесто које он одреди, о трошку корисника.
- (5) Након уградње мјерача на мјесту на коме је приступ омогућен, корисник стиче право на поновно прикључење након измирења новчаних обавеза за раније испоручене количине природног гаса и трошкова измјештања мјерног мјеста.

XIII КОРЕКЦИЈА ОБРАЧУНА ПОТРОШЊЕ ЗБОГ ГРЕШКЕ У МЈЕРЕЊУ И ОБРАЧУН НЕОВЛАШЋЕНЕ ПОТРОШЊЕ

XIII 1. Корекција обрачуна због грешке у мјерењу

Члан 96.

- (1) Уколико се баждарењем утврди да је мјерач имао грешку два пута већу од класе тачности, или због квара извјесно вријеме није мјерио потрошњу природног гаса, односно да је мјерење било дјелимично, испоручена количина природног гаса, се утврђује прорачуном ако је могуће, или процјеном.

- (2) За процјену преузетих количина природног гаса из става (1) овог члана, узима се потрошња постигнута у одговарајућем временском периоду када је регистравање било исправно, с тим да у међувремену није дошло до повећања инсталисане снаге.
- (3) Ако постоји контролно мјерење, могу се договором узети подаци са тог мјерног мјеста.
- (4) Период за који се врши корекција обрачуна због грешке у мјерењу утврђује се:
 1. од дана отклањања до дана настанка грешке у мјерењу, ако се датум настанка грешке може утврдити, с тим да период корекције не може бити дужи од једне године за кориснике из категорије домаћинства, односно три године за остале кориснике.
 2. од посљедњег баждарења мјерног мјеста до дана отклањања грешке у мјерењу, ако је баждарење вршено у посљедње двије године,
 3. за дванаест мјесеци уназад од дана отклањања грешке у мјерењу, ако није примјењива тачка 1. овог става или тачка 2. овог става за кориснике из категорије домаћинства,
 4. за три године уназад од дана отклањања грешке у мјерењу, ако није примјењива 1. или 2. за остале кориснике.

XIII 2. Појам неовлашћене потрошње

Члан 97.

- (1) Под неовлашћеном потрошњом природног гаса подразумијева се потрошња у случају:
 1. прикључења објекта на дистрибутивни систем без енергетске сагласности и/или уговора о прикључењу, уговора о снабдијевању и уговора о приступу, или самовољног прикључења на дистрибутивни систем након искључења због разлога утврђених овим Правилима и Општим условима снабдијевања природним гасом,
 2. када корисник онемогућава правилно регистравање преузетих количина природног гаса,
 3. потрошње без мјерног мјеста или мимо њега,
 4. самовољног скидања или оштећења пломбе мјерног мјеста који се налази на посједу корисника, при чему корисник није обавијестио оператера дистрибутивног система о оштећењу.
- (2) Оператер дистрибутивног система је дужан да пропише поступак утврђивања и документовања неовлашћене потрошње.

XIII 3. Утврђивање периода неовлашћене потрошње

Члан 98.

- (1) Оператер дистрибутивног система утврђује период за који се врши обрачун неовлашћене потрошње природног гаса, на основу података о извршењу радњи из члана 97. ових Правила.
- (2) У колико се не може утврдити почетак једне или више неовлашћених радњи из члана 97. ових Правила, сматра се да је неовлашћена потрошња природног гаса

трајала од дана посљедњег прегледа дијела прикључка, односно мјерног мјеста на којем је извршена радња којом је омогућена неовлашћена потрошња природног гаса.

- (3) Период за обрачун неовлашћене потрошње из става (2) овог члана не може бити дужи од године дана за кориснике из категорије домаћинства, односно три године за остале кориснике.
- (4) Очитање мјерног мјеста, без прегледа пломби на мјерном мјесту и израде записника о контроли мјерног мјеста, не сматра се прегледом мјерног мјеста које се може користити за одређивање почетка неовлашћене потрошње.

XIII 4. Обрачун неовлашћене потрошње у случају када се неовлаштена потрошња врши преко одговарајућег регулатора притиска гаса

Члан 99.

- (1) Мјесечни обрачун неовлашћене потрошње за кориснике – физичка лица, врши се на следећи начин, као:
 1. највећа измјерена потрошња природног гаса у периоду од годину дана прије наступања неовлашћене потрошње, под условом да у међувремену није дошло до промјене укупно инсталисане снаге, или
 2. максимална часовна потрошња природног гаса према укупно инсталисаној снази гасних апарата помножена са бројем сати неовлаштене потрошње, а према следећем:
 - 2.1. за период октобар - април, за кориснике који користе природни гас за гријање шеснаест часова дневно, односно за остале кориснике осам часова дневно и
 - 2.2. за период мај - септембар, за све кориснике четири часа дневно.
- (2) Мјесечни обрачун неовлашћене потрошње за кориснике – правна лица, врши се на следећи начин, као:
 1. највећа измјерена потрошња природног гаса у периоду од три године прије наступања неовлашћене потрошње под условом да није дошло до промјене укупно инсталисане снаге гасних апарата, или
 2. максимална часовна потрошња природног гаса према укупно инсталисаној снази гасних апарата помножена са бројем сати неовлаштене потрошње, а према следећем:
 - 2.1. за једносмјенски рад осам часова дневно,
 - 2.2. за двосмјенски рад 16 часова дневно и
 - 2.3. за тросмјенски рад 24 часа дневно.

XIII 5. Обрачун неовлашћене потрошње у случају када се неовлаштена потрошња врши мимо одговарајућег регулатора притиска гаса

Члан 100.

Мјесечни обрачун неовлашћене потрошње за кориснике – физичка лица, и кориснике- правна лица, врши се у складу са чланом 98. и чланом 99. ових Правила, стим што се овако утврђени износ повећава како слиједи:

1. ако је утврђено да је неовлаштена потрошња вршена кориштењем одговарајућих гасних апарата, износ неовлаштене потрошње се повећава за 30%
2. ако је утврђено да је неовлаштена потрошња вршена кориштењем импровизованих гасних апарата (горионика), износ неовлаштене потрошње се повећава за 50%

Члан 101.

Мјесечни обрачун неовлашћене потрошње за физичка лица, која нису регистровани као корисници код опертора дистрибутивног система, износ потрошње утврђује се:

1. максимални проток гаса кроз МРСК G4 односно $6 \text{ Sm}^3/\text{h}$.
2. утврђивање периода неовлашћене потрошње врши се према Члану 98. ових Правила
3. дневно трајање неовлаштене потрошње утврђује се према Члану 99. ових Правила

Члан 102.

Мјесечни обрачун неовлашћене потрошње за правна лица, која нису регистровани као купци код опертора дистрибутивног система износ потрошње утврђује се:

1. за капацитет који утврди опертор дистрибутивног система или које утврди независна стручна институција на бази свих релевантних параметара као што су: величина објекта, сврха кориштења гаса, начин кориштења гаса и друге величине које утичу на износ неовлаштене потрошње
2. утврђивање периода неовлашћене потрошње врши се према Члану 98. ових Правила
3. дневно трајање неовлаштене потрошње утврђује се према Члану 99. ових Правила

XIII 6. Накнада за неовлашћено утрошене количине природног гаса

Члан 103.

- (1) За случај неовлашћене потрошње из члана 97. ових услова, накнада за неовлашћено утрошене количине природног гаса садржи трошкове:
 1. обрачунате количине природног гаса, у складу са члановима 99., 100., 101. и 102. ових Правила,
 2. остале трошкове проузроковане неовлашћеном потрошњом.
- (2) На обрачунату количину природног гаса примјењује се цијена према тарифној групи којој корисник припада, а у складу са тарифним системом који је тада био на снази.
- (3) Обрачун, фактурисање и наплату неовлашћене потрошње врши оператер дистрибутивног система.
- (4) За мјесец у којем је утврђена неовлашћена потрошња природног гаса, независно о утврђеном броју дана, утврђује се пуна мјесечна накнада за одржавање мјерног мјеста.

XIV УГОВОРИ ИЗМЕЂУ ОПЕРАТЕРА ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА И КОРИСНИКА

Члан 104.

Права и обавезе оператера система и корисника система уређују се уговором у складу са одредбама ових Правила.

Члан 105.

Поред права и обавеза које су утврђене овим Правилима, уговорима између оператера дистрибутивног система и корисника система утврђују се и остала права и обавезе потписника уговора у складу са позитивним законским прописима, како слиједи:

1. уговор о прикључењу на дистрибутивни систем,
2. уговор о приступу и кориштењу дистрибутивног система.

XIV 1. Уговор о прикључењу на дистрибутивни систем

Члан 106.

- (1) Уговор о прикључењу на дистрибутивни систем склапају оператер дистрибутивног система и:
 1. корисник у поступку прикључења на дистрибутивни систем те у поступку повећања прикључног капацитета.
 2. инвеститор стамбено-пословних објеката и/или пословних објеката у поступку прикључења на дистрибутивни систем те у поступку повећања прикључног капацитета.
- (2) Уговором о прикључењу на дистрибутивни систем уређују се услови прикључења на дистрибутивни систем те финансијске обавезе у складу са Правилником о прикључењу.
- (3) Уговор о прикључењу на дистрибутивни систем садржи податке о уговорним странама, број енергетских услова (енергетске сагласности), техничке услове прикључења, техничке податке о изградњи прикључка, износ накнаде за прикључење, начин плаћања, рок изградње прикључка, вријеме и мјесто прикључења те остале одредбе.
- (4) Прикључак на дистрибутивни систем ниског притиска треба бити изграђен у року од 30 дана од дана испуњавања уговорних обавеза од стране корисника (инвеститора) с којим је оператер дистрибутивног система склопио уговор о прикључењу на дистрибутивни систем, ако за исти постоје технички услови у дистрибутивном систему.
- (5) Ако је за изградњу прикључка на дистрибутивни систем ниског притиска потребно створити техничке услове у дистрибутивном систему, прикључак се треба изградити у року утврђеном уговором о прикључењу на дистрибутивни систем.
- (6) Оператер дистрибутивног система дужан је изградити прикључак на дистрибутивни систем, изузев прикључка на ниском притиску, у року утврђеном уговором о прикључењу на дистрибутивни систем.
- (7) У рокове из ставова (4), (5) и (6) овога члана не рачунају се застоји у активностима на које оператер дистрибутивног система није могао утицати (сагласности тијела локалне управе, добијање урбанистичке сагласности и грађевинске дозволе, рјешавање имовинско-правних односа, догађаји на градилишту и слично), о чему

је оператер дистрибутивног система дужан правремено извјештавати другу уговорну страну.

- (8) Накнада за прикључење за изградњу прикључка на дистрибутивни систем ниског притиска у износу до 50 % укупне накнаде за прикључење плаћа се у року од осам дана од дана склапања уговора о прикључењу на дистрибутивни систем, а остатак до завршетка изградње прикључка.
- (9) Динамика плаћања накнаде за прикључење за изградњу прикључка на дистрибутивни систем, изузев прикључка на ниском притиску, утврђује се уговором о прикључењу на дистрибутивни систем.
- (10) Оператер дистрибутивног система дужан је у писаном или електронском облику објавити типски уговор о прикључењу на дистрибутивни систем.
- (11) Све услуге, које нису садржане у накнади за прикључење, а нису могле бити утврђене према тарифним ставовима, нестандартне су услуге и плаћају се према цјеновнику за нестандартне услуге оператера дистрибутивног система.

XIV 2. Уговор о приступу и кориштењу дистрибутивног система

Члан 107.

- (1) Снабдјевач склапа уговор о приступу и кориштењу дистрибутивног система с оператером дистрибутивног система, у име и за рачун купца прикљученог на дистрибутивни систем, којег снабдјева гасом.
- (2) Уговор о приступу и кориштењу дистрибутивног система уређује се пружање услуге дистрибуције гаса, укључијући помоћне услуге, и одобрени капацитет из енергетске сагласности за сваког купца чији су објекти прикључени на дистрибутивни систем којег снабдјевач снабдјева гасом те финансијске обавезе у складу са важећим тарифним ставовима.
- (3) Уговором о приступу и кориштењу дистрибутивног система садржи податке о уговорним странама, услове дистрибуције гаса, услове ограничења испоруке гаса, одредбе о читању и достави мјерних података, одредбе о обрачуну и плаћању накнаде за кориштење дистрибутивног система, вријеме и мјесто испоруке гаса те остале одредбе.
- (4) Прилог и саставни дио уговор о приступу и кориштењу дистрибутивног система је попис купаца прикључених на дистрибутивни систем којима снабдјевач испоручује гас.
- (5) Попис купаца прикључених на дистрибутивни систем из става (4) овога члана садржи сљедеће податке:
 - име и презиме или назив купца
 - лични идентификацијски број или порески број правног субјекта
 - број енергетске сагласности за прикључење корисника на дистрибутивни систем
 - ознаку тарифне групе и тарифног модела
 - обрачунско мјерно мјесто – идентификацијску ознаку
 - прикључни капацитет
 - намјену потрошње гаса
 - вријеме и мјесто испоруке гаса и
 - друге потребне податке.
- (6) Снабдјевач купаца чији су објекти прикључени на дистрибутивни систем, дужан је ажурирати попис купца из става (4) овог члана код сваке промјене било којег податка из става (5) овога члана и код сваког склапања или престанка уговора о

- снабдијевању и о томе, у року осам дана од дана настале промјене, доставити податке оператеру дистрибутивног система.
- (7) Оператер дистрибутивног система дужан је ажурирати попис купаца из става (4) овога члана код сваке промјене било којег податка из става (5) овога члана и о томе у року осам дана од дана настале промјене доставити податке снабдјевачу купаца чији су објекти прикључени на дистрибутивни систем.
 - (8) Уговор о приступу и кориштењу дистрибутивног система склапа се на неодређено или одређено вријеме:
 1. ако је на постојећем изграђеном дистрибутивном систему расположив довољан капацитет дистрибуције и ако се потписивањем уговора не угрожава снабдијевање потенцијалних тарифних купаца у смислу обавезе пружања јавне услуге оператера система, тада се у складу са правилима приступа треће стране уговор потписује на неодређено вријеме
 2. у свим осталим ситуацијама уговор се потписује са тачном утврђеним роком трајања уговора.
 - (9) Склапањем уговор о приступу и кориштењу дистрибутивног система уговорне стране се обавезују да током важења уговора у цијелости прихватају одредбе ових Правила, Правилника о тарифној методологији за дистрибуцију и снабдијевање и Општих услова снабдијевања природним гасом.
 - (10) Оператер дистрибутивног система дужан је у писаном или електронском облику објавити и учинити доступним корисницима типски уговор о приступу и кориштењу дистрибутивног система.
 - (11) Помоћне услуге и све услуге, које нису садржане у дијелу цијене гаса према тарифним ставовима за дјелатност дистрибуције, нестандартне су услуге и плаћају се према цјеновнику за нестандартне услуге оператера дистрибутивног система или преговарачким приступом уговорних страна.

XV РЈЕШАВАЊЕ СПОРОВА

Члан 108.

- (1) Оператер дистрибутивног система и корисник рјешават ће све своје евентуалне спорове преговорима и на миран начин.
- (2) Ако се спорови међу странама не могу ријешити на начин предвиђен у ставу (1) овог члана, корисник система може поднијети приговор оператеру дистрибутивног система због непоштовања одредби ових Правила у року од 30 дана од дана настанка разлога за подношење приговора, уколико у појединачним случајевима одредбама ових Правила није другачије прописано.

Члан 109.

- (1) Оператер дистрибутивног система је дужан да пропише и на одговарајући начин објави процедуре за рјешавање приговора корисника.
- (2) Оператер дистрибутивног система дужан је да рјешава приговоре корисника на једноставан и ефикасан начин.
- (3) Оператер дистрибутивног система је дужан да одговори на писани приговор корисника, у писаној форми, најкасније у року од 15 дана од дана његовог

пријема, уколико у појединачним случајевима одредбама ових Правила није другачије прописано.

- (4) Корисник се може обратити оператеру дистрибутивног система усменим путем, ако захтијева објашњење или допунске информације, а оператер дистрибутивног система је дужан одговорити на прикладан начин.

XVI ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 110.

Оператер дистрибутивног система дужан је да донесе интерне акте у складу са овим Правилима у року од шест мјесеци од дана ступања на снагу ових Правила.

Члан 111.

Сагласност на Правила рада дистрибутивног система за природни гас даје Регулаторна комисија у складу са чланом 4. став 2. алинеја ђ) Закона о гасу ("Службени гласник Републике Српске" бр.86/07 и 121/71).

Члан 112.

- (1) Тумачење одредби ових Правила даје оператер дистрибутивног система.
(2) Измјене и допуне ових Правила врше се на исти начин и по поступку који је утврђен за њихово доношење.

Члан 113.

Правила рада дистрибутивног система за природни гас ступају на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Српске".

Члан 114.

Ступањем на снагу Правила рада дистрибутивног система за природни гас престају да важе Правила рада дистрибутивне мреже за природни гас ("Службени гласник Републике Српске" бр. 110/09 и 56/13).

САРЈЕВО-ГАС
018-1629/15
08.10.

Предсједник Управног одбора
Јинцов Љубомир, дипл. еиц.